

Bryssel 5.2.2019
COM(2019) 70 final

ANNEX

LIITE

suositukseen

NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI

luvan antamisesta aloittaa neuvottelut sopimuksen tekemiseksi Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä oikeudelliseen yhteistyöhön rikosasioissa liittyvästä rajat ylittävästä pääsystä sähköiseen todistusaineistoon

LIITE

1. TAVOITTEET

Komission olisi neuvotteluissa pyrittävä saavuttamaan jäljempänä tarkemmin eriteltyt tavoitteet ja samalla varmistamaan, että neuvottelutulos sopii yhteen sähköistä todistusaineistoa koskevien unionin sisäisten sääntöjen kanssa ottaen myös huomioon niiden kehityksen unionin lainsäätäjien lainsäädäntömenettelyssä ja sen, millaisina ne lopulta hyväksytään. Nämä sisäiset säännöt muodostavat lähtökohdan unionin neuvottelukannalle.

1. Vahvistetaan yhteiset säännöt ja ratkaistaan lainvalintakysymykset, jotka koskevat määräyksiä, joilla sopimuspuolen oikeusviranomaiset pyytävät sähköistä todistusaineistoa sisältötietojen ja muiden kuin sisältötietojen muodossa palveluntarjoajalta, johon sovelletaan toisen sopimuspuolen lainsäädäntöä. Tällä pyritään vähentämään käytäntöjen ja oikeudellisten sääntöjen hajanaisuuden riskiä ja parantamaan oikeusvarmuutta unionin ja Yhdysvaltojen välillä, kun hankitaan sähköistä todistusaineistoa rikosoikeudellisia menettelyjä varten.
2. Sallitaan vastavuoroisesti sähköisen todistusaineiston siirtäminen suoraan palveluntarjoajalta sitä pyytävälle viranomaiselle edellä esitetyn mukaisesti.
3. Varmistetaan Euroopan unionin perussopimuksissa ja perusoikeuskirjassa vahvistettujen perusoikeuksien ja -vapauksien sekä EU:n oikeuden yleisten periaatteiden kunnioittaminen, mukaan lukien suhteellisuusperiaate, prosessuaaliset oikeudet, syyttömyysolettama ja rikosoikeudellisten menettelyjen kohteena olevien henkilöiden oikeus puolustukseen sekä yksityisyydensuoja ja henkilötietojen ja viestinnän tietosuoja tällaisia tietoja käsiteltäessä, mukaan lukien siirrettäessä tietoja kolmansien maiden lainvalvontaviranomaisille, sekä tähän liittyvät lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten velvoitteet.

Sopimuksen 1 osassa esitettävien tavoitteiden saavuttamiseksi sopimuksessa olisi käsiteltävä erityisesti jäljempänä esitettäviä seikkoja.

2. SOPIMUKSEN LUONNE JA SOVELTAMISALA

4. Sopimusta olisi sovellettava rikosoikeudellisissa menettelyissä sekä esitutkinta- että oikeudenkäyntivaiheissa.
5. Sopimuksella olisi luotava osapuolille vastavuoroiset oikeudet ja velvollisuudet.
6. Sopimuksessa olisi vahvistettava sen soveltamisalaan kuuluvien tietojen määritelmät ja tyypit sekä sisältötietojen että muiden kuin sisältötietojen osalta.
7. Sopimuksessa olisi määriteltävä sen soveltamisala tarkasti sen mukaan, mitkä rikokset se kattaa ja mitä vähimmäisseuraamusta edellytetään.
8. Sopimuksessa olisi määriteltävä ehdot, jotka on täytettävä ennen kuin oikeusviranomainen voi antaa asiaa koskevan määräyksen, sekä tavat, joilla määräys voidaan antaa.
9. Sopimukseen olisi sisällytettävä lauseke, joka mahdollistaa rekisteröityjen tehokkaat oikeussuojakeinot rikosoikeudenkäyntien aikana. Sopimuksessa olisi myös määriteltävä, missä olosuhteissa palveluntarjoajalla on oikeus vastustaa määräystä.

10. Sopimuksessa olisi määriteltävä määräyksellä pyydettyjen tietojen toimitusaika.
11. Sopimus ei saisi vaikuttaa muihin voimassa oleviin kansainvälisiin sopimuksiin viranomaisten välisestä oikeudellisesta yhteistyöstä rikosasioissa, kuten EU:n ja Yhdysvaltojen keskinäistä oikeusapua koskevaan sopimukseen.
12. Sopimuksen olisi oltava unionin ja Yhdysvaltojen kahdenvälisissä suhteissa ensisijainen tietoverkkorikollisuutta koskevaan Euroopan neuvoston yleissopimukseen sekä yleissopimuksen toista lisäpöytäkirjaa koskevissa neuvotteluissa saavutetun sopimuksen tai järjestelyn niihin määräyksiin nähden, jotka koskevat samoja asioita kuin Yhdysvaltojen kanssa tehtävä sopimus.

3. SUOJATOIMET

13. Sopimuksen olisi oltava vastavuoroinen niiden henkilöryhmien osalta, joiden tietoja ei saa pyytää sopimuksen nojalla. Sopimuksella ei saa syrjiä eri jäsenvaltioiden henkilöitä.
14. Sopimuksessa olisi viitattava EU:n ja Yhdysvaltojen väliseen tietosuojaa koskevaan puitesopimukseen, joka tuli voimaan 1 päivänä helmikuuta 2017.
15. Sopimuksen olisi täydennettävä tietosuojaa koskevaa puitesopimusta uusilla suojatoimilla, joissa otetaan huomioon asianomaisten tietoluokkien arkaluontoisuusaste ja erityisvaatimukset, joita liittyy sähköisen todistusaineiston siirtoon suoraan palveluntarjoajilta sen sijaan, että tietoja siirrettäisiin viranomaisten välillä.
16. Sopimukseen olisi sisällytettävä muun muassa seuraavat yksityisyydensuojaa ja tietosuojaa koskevat lisätakeet, joita tarkistetaan sopimuksen soveltamisalan mukaan:
 - (a) Määritellään tarkoitukset, joita varten henkilötietoja ja sähköisen viestinnän tietoja voidaan pyytää ja siirtää.
 - (b) Edellytetään, että määräys rajoittuu henkilötietoihin ja sähköisen viestinnän tietoihin, jotka ovat välttämättömiä ja suhteutettuja tarkoituksiin, joita varten niitä pyydetään.
 - (c) Edellytetään, että jos tietoja käyttää sellainen Yhdysvaltojen viranomainen tai ne luovutetaan sellaiselle viranomaiselle, jota puitesopimus ei sido, asiasta on ilmoitettava sen jäsenvaltion ilmoittamille toimivaltaisille oikeusviranomaisille, johon palveluntarjoaja on sijoittautunut tai jossa se on edustettuna, ja näiltä on pyydettävä etukäteen lupa. Lisäksi määrätään, että tällainen käyttö tai siirto voidaan sallia ainoastaan, jos varmistetaan, että vastaanottava viranomainen tosiasiallisesti suojaa henkilötiedot ja sähköisen viestinnän tiedot sopimuksen määräysten mukaisesti. Harkitessaan tällaisen ennakkoluvan antamista toimivaltaisen oikeusviranomaisen olisi otettava asianmukaisesti huomioon kaikki merkitykselliset tekijät, mukaan lukien rikoksen vakavuus ja tarkoitus, jota varten tiedot on alun perin siirretty.
 - (d) Edellytetään, että tietoja voidaan siirtää edelleen muihin kolmansiin maihin ainoastaan rikosten, mukaan lukien terrorismi, ehkäisemisestä, tutkimisesta, paljastamisesta tai syytetoimista vastaaville lainvalvontaviranomaisille ja asiasta on ilmoitettava sen jäsenvaltion ilmoittamille toimivaltaisille oikeusviranomaisille, johon palveluntarjoaja on sijoittautunut tai jossa se on edustettuna, ja näiltä on pyydettävä etukäteen lupa. Harkitessaan tällaisen

ennakkoluvan antamista toimivaltaisen oikeusviranomaisen olisi otettava huomioon puitesopimuksen 7 artiklan 2 kohdassa esitetyt tekijät.

- (e) Sopimuksessa voidaan ottaa huomioon poikkeukselliset olosuhteet ja vaadittavat suojatoimet siltä varalta, että tietoja siirretään edelleen ilman ennakkolupaa, jos kyseessä on jäsenvaltion tai kolmannen maan yleiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava ja välitön uhka.
- (f) Ilmoitus turvallisuushäiriöstä sen jäsenvaltion ilmoittamille toimivaltaisille viranomaisille, johon palveluntarjoaja on sijoittautunut tai jossa se on edustettuna, on tehtävä puitesopimuksen 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

17. Sopimukseen olisi sisällytettävä muun muassa seuraavat prosessuaalisia oikeuksia koskevat lisätakeet, joita tarkistetaan sopimuksen soveltamisalan mukaan:

- (a) asianmukaiset takeet sen varmistamiseksi, että tietoja ei voida vaatia käytettäväksi rikosoikeudellisessa menettelyssä, joka saattaisi johtaa kuolemanrangaistukseen;
- (b) asianmukaiset ehdot, joilla varmistetaan sähköisen todistusaineiston luovuttamista koskevien määräysten tarpeellisuus ja joissa eritellään tarpeen mukaan erityisesti eri tietoluokat;
- (c) niihin henkilöihin sovellettavat rikosoikeudelliset menettelytakeet, joita tietojen luovuttamista koskeva määräys koskee;
- (d) erioikeuksien ja -vapauksien nojalla suojattuihin tietoihin sovellettavat erityiset suojatoimet;
- (e) viranomaisten ja palveluntarjoajien luottamuksellisuutta koskevat takeet, mukaan lukien salassapitovaatimukset.

4. SOPIMUKSEN HALLINNOINTI

- 18. Sopimuksessa olisi määrättävä sen soveltamista koskevista määräajoin tehtävistä yhteisistä tarkasteluista ja tarkasteltava, miten niitä voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Kummankin osapuolen olisi kerättävä tilastotietoja yhteisten tarkastelujen helpottamiseksi.
- 19. Sopimukseen olisi sisällytettävä lauseke sen voimassaoloajasta. Neuvottelutulosten perusteella arvioidaan, olisiko voimassaolon oltava ajallisesti määrittelemätön vai määritelty. Kummassakin tapauksessa siihen olisi sisällytettävä määräys, jossa edellytetään, että sopimusta tarkistetaan aikanaan.
- 20. Sopimuksessa olisi määrättävä, että sopimuspuolet neuvottelevat keskenään helpottaakseen sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevien riitojen ratkaisemista.
- 21. Sopimuksessa olisi määrättävä, että kumpi tahansa osapuoli voi keskeyttää sopimuksen soveltamisen tai irtisanoa sopimuksen, jos riitaa ei voida ratkaista neuvottelumenettelyllä.
- 22. Sopimukseen olisi sisällytettävä lauseke sen alueellisesta soveltamisesta.
- 23. Sopimus on yhtä todistusvoimainen kaikilla unionin virallisilla kielillä.